

58 SERİ NO'LU KATMA DEĞER VERGİSİ GENEL TEBLİĞİ

Resmi Gazete Sayısı 22840

Resmi Gazete Tarihi 07/12/1996

Kapsam

Katma değer vergisi uygulamaları ile ilgili olarak Bakanlığımıza intikâl eden bazı olaylara ilişkin tereddütlerin giderilmesi amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılmasına gerek duyulmuştur.

A _ TEVKİFAT UYGULAMASI

1. Hurda Metal Teslimleri ile Fason İşlerde Tevkifatın Kapsamı

Hurda gemilerden sökülen saç aksamın, sökenler tarafından tesliminde tevkifat uygulanmayacaktır. Ancak hurda gemi saçlarının sonraki safhalarda el, değiştirmeleri ile ilgili tevkifat uygulamasına genel esaslar çerçevesinde devam edilecektir.

Tekstil ve konfeksiyon sektöründe fason olarak yaptırılan yıkama işleri, prensip olarak tevkifat uygulamasına tabidir. Ancak yıkama işinde kullanılan kimyevi maddelerin fason imalatı yapanlar tarafından temin edilip kullanılmaları halinde tevkifat uygulanmayacak, bu kimyevi maddelerin fason iş yaptırılanlar tarafından temin edilip fason iş yapanlara verilmesi halinde tevkifat yapılacaktır.

Fason olarak yaptırılan kapitone işlerinde astarın üzerine sadece elyaf veya elyaf ile birlikte tül veya tela tatbik edilmektedir. Sadece elyaf tatbik edilen hallerde elyafın, elyaf ile birlikte tül veya telanın tatbik edildiği hallerde elyaf ile tül veya elyaf ile telanın fason iş yaptırılanlar tarafından temin edilip fason iş yapanlara astar ile birlikte verilmesi halinde tevkifat uygulanacak, astar hariç yukarıda sayılanların fason iş yapanlarca temin edilip kullanılması halinde ise tevkifat uygulanmayacaktır.

2. Matrahta Değişiklik ve Malların İadesi Halinde Tevkifat Uygulaması

Katma Değer Vergisi Kanununun 35. maddesinde "malların iade edilmesi işlemin gerçekleşmemesi, işlemde vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahda değişiklik vuku bulunduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükellef bunlar için borçlandığı vergiyi, bu işlemlere muhatap olan mükellef ise indirme hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin vuku bulunduğu dönem içinde düzeltir. Şu kadar ki, iade olunun malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmiş olması şarttır." hükmü yer almaktadır.

Buna göre; 51 ve 53 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğlerinde tevkifat kapsamına alınan tekstil ve konfeksiyon sektöründeki fason işler ile hurda metal teslimlerinde ortaya çıkan mal iadeleri ve matrah değişiklikleri ile ilgili olarak aşağıdaki şekilde işlem yapılması gerekmektedir.

a) Mal İadeleri :

Bu durumda düzeltme, işlem bedeli üzerinden hesaplanan verginin tevkifata tabi tutulmayan kısmı üzerinden gerçekleştirilecektir.

ÖRNEK :

Hurda metal toptancısı (A) 1996/Nisan döneminde madeni eşya üreticisi (B)'ye 100.000.000 liralık hurda metal teslim etmiş, hesaplanan 15.000.000 liralık katma değer vergisinin 5.000.000 liralık kısmı,

hurda metal toptancısına ödenmiş ve onun tarafından beyan edilmiş, 10.000.000 liralık, kısmı ise madeni eşya üreticisi tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilmiştir. Madeni eşya üreticisi, hurda metal toptancısına ödediği 5.000.000 lira ile sorumlu sıfatıyla beyan ettiği 10.000.000 lirayı ilgili dönemlerde indirim konusu yapmıştır.

Söz konusu hurda metal 1996/Haziran ayında hurda metal toptancısına iade edilmiştir.

Bu durumda madeni eşya üreticisi, hurda metal toptancısından 105.000.000 lira geri alacak, iadenin gerçekleştiği dönemde, 5.000.000 lirayı 1 No.lu katma değer vergisi beyannamesi ile beyan edecektir.

Hurda metal toptancısı ise, aynı dönemde 5.000.000 lirayı I no.lu katma değer vergisi beyannamesinde indirim konusu yapacaktır.

Bu işlemler nedeniyle defter kayıtlarında katma değer vergisinin sadece tevkifata tabi tutulmayan 5.000.000 liralık kısmı için düzeltme işlemi yapılacaktır, tevkifata tabi tutularak sorumlu sıfatıyla beyan edilen ve indirim konusu yapılan tutarlar için düzeltme kaydı yapılmayacaktır.

b) Matrahta Değişiklik:

Fiyat farkı, kur farkı ve benzeri nedenlerle tevkifata tabi işlemin bedelinden sonradan bir artış ortaya çıkması halinde, bu artış ile ilgili olarak fatura düzenlenerek katma değer vergisi hesaplanması ve hesaplanan katma değer vergisi üzerinden 51 ve 53 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğlerinde belirtildiği şekilde tevkifat uygulanması gerekmektedir.

Malların kısmen iade edilmesi, hizmetin bir kısmının tamamlanması, hizmetin sözleşmede belirtilen evsafa uymaması ve benzeri nedenlerle tevkifata tabi işlem bedelinde sonradan bir azalma meydana gelmişse, azalma miktarı üzerinden yukarıda (A/2-a) bölümünde açıklandığı şekilde işlem yapılacaktır.

ÖRNEK :

Konfeksiyon toptancısı (A)'dan parçası 100.000 liraya 1.000 parçalık fason iş siparişi alan imalatçı (B), 1996/Nisan döneminde bu işle ilgili olarak 100.000.000 liralık fatura düzenlemiş, faturada gösterilen 15.000.000 liralık katma değer vergisinin 5.000.000 lirasını imalatçıya ödenmiş, 10.000.000 liralık kısmı ise toptancı tarafından tevkifata tabi tutularak sorumlu sıfatıyla beyan edilmiştir.

İmalatçı bu siparişin 200 adetlik kısmını zamanında teslim edemediğinden bedelde 20.000.000 liralık bir azalma meydana gelmiştir.

1996/Mayıs döneminde ortaya çıkan bu değişiklik nedeniyle tarafların karşılıklı düzeltme yapması gerekmektedir.

Buna göre imalatçı, toptancıya 20.000.000 lira ile birlikte bu tutara ait 3.000.000 liralık katma değer vergisinin tevkifata tabi tutulmayan 1.000.000 lirasını (toplam 21.000.000 lira) iade edecek, 1996/Nisan döneminde beyan ettiği 1.000.000 lirayı 1996/Mayıs dönemine ait 1 no.lu katma değer vergisi beyannamesinde indirim konusu yapacaktır.

Toptancı ise 1996/Nisan döneminde indirim konusu yaptığı 1.000.000 lirayı, 1996/Mayıs döneminde 1 no.lu katma değer vergisi beyannamesi ile beyan edecektir.

Toptancının bu fason sipariş nedeniyle tevkifata tabi tutularak beyan ettiği verginin, 20.000.000 liraya isabet eden kısmı olan 2.000.000 lira, aynı zamanda indirim konusu yapıldığından, bir düzeltme işlemine konu olmayacaktır.

3. Mahsuben İade

53 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin D/4-b bölümünde, hurda metal alımlarından doğan iade alacaklarının mahsuben talep edilmesi halinde, 15.000.000 lirayı aşmayan taleplerin teminat ve inceleme raporu aranılmaksızın, 15.000.000 lirayı aşan mahsup taleplerinin ise Yeminli Mali Müşavir Tasdik Raporunun ibraz edilmesi şartına bağlı olarak teminat aranılmaksızın yerine getirileceği açıklanmıştır.

Konunun yeniden değerlendirilmesi sonunda, hurda metal teslimlerinde tevkifat uygulamasından doğan iade alacaklarının mahsuben talep edilmesi halinde, beyannamelerin ve diğer ilgili belgelerin verilmesi şartıyla, teminat ve inceleme raporu veya yeminli Mali Müşavir Tasdik Raporu aranılmaksızın mahsup taleplerinin yerine getirilmesi uygun görülmüştür.

4. Hurda Metal İhracında İade Uygulaması :

Satın, aldıkları hurda metalleri ihrac eden mükelleflerin bu ihracat işlemlerinden doğan iade alacaklarının nakden iadesinde aşağıdaki şekilde hareket edilecektir.

İhracatçı mükellefler satın aldıkları hurda metal nedeniyle hesaplanan verginin 2/3'ünü sorumlu sıfatıyla beyan etmekte, 1/3'ünü ise satıcıya ödemektedirler. İhracat dolayısıyla yüklenen vergilerden, mal alımına ait olanlar bu ikisinin toplamından oluşmaktadır.

İhracatçı mükelleflerin, hurda metal ihracatı nedeniyle doğan ve nakden talep edilen iade alacaklarının, ihrac malının satın alınması sırasında tevkifata tabi tutulup sorumlu sıfatıyla beyan edilen vergiye ait kısmı, inceleme raporu ve teminat aranmadan iade edilecektir. Ancak bu iade işleminin yapılabilmesi için tevkifat uygulaması ve ihracat istisnası ile ilgili olarak Genel Tebliğlerde belirtilen belgelerin ibrazı şarttır.

İhrac edilen hurda metal nedeniyle satıcıya ödenen katma değer vergisi ile diğer gider ve harcamalardan bu ihracata isabet eden kısma ait olup nakden talep edilen vergiler ise 100.000.000 lirayı aşmamaları halinde teminat ve inceleme raporu aranmadan, 100.000.000 lirayı aşmaları halinde Yeminli Mali Müşavir Tasdik Raporu ibraz etmeyenler için aşan kısmın yarısı kadar teminat karşılığında iade edilecektir. Teminat karşılığı iadelerde teminat, inceleme raporu sonucuna göre çözülecektir.

5. Tevkifat Uygulamasına İlişkin Listelerin Tasdiki

53 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin B bölümünde, birden fazla kişi veya kuruluşa tevkifat uygulayan mükelleflerin, 2 no.lu beyannameye tevkifat uyguladıkları kişi veya kuruluşların dökümünü gösteren bir liste ekleyecekleri, bu listenin işletme yetkilileri ile birlikte tam tasdik sözleşmesi yapılan yeminli mali müşavir, tam tasdik sözleşmesi olmayan hallerde muhasebeye ilişkin işlemleri yürüten serbest muhasebeci mali müşavir, bunların bulunmaması halinde sadece işletme yetkilileri tarafından tasdik edileceği açıklanmıştır.

Konunun yeniden değerlendirilmesi sonunda, söz konusu listenin sadece işletme yetkilileri tarafından isim ve ünvan kaşeleri kullanılarak ve düzenleme tarihi de belirtilerek imzalanmak suretiyle tasdit edilmesi yeterli görülmüştür.

B _ İCRA YOLUYLA YAPILAN SATIŞLAR

48 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğinin (D/3) bölümünde; İcra Dairelerince bir ay içinde yapılan satışlara ait bilgileri gösteren bir Bildirimin izleyen ayın sonuna kadar vergi dairesine verileceği, Bildirimin verilmemesi halinde Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre usulsüzlük cezası uygulanacağı belirtilmiştir.

Konunun yeniden değerlendirilmesi sonunda, sözü edilen Bildirimin süresi içinde vergi dairesine verilmemesi halinde, Vergi Usul Kanununun 352-II/7 nci maddesine göre II. derece usulsüzlük cezası uygulanması uygun görülmüştür.

C _ İADE EDİLECEK VERGİLERİN HESABI

Bilindięi gibi, Türkiye'de ikamet etmeyen yolculara tanınan istisna ile diplomatik istisna uygulaması, verginin teslimi sırasında tahsil edilip gerekli şartların yerine getirilmesinden sonra alıcıya geri verilmesi şeklinde yürütölmektedir.

Satıcılar bu işlemlerle ilgili olarak tahsil ettikleri vergileri teslimin yapıldığı dönemde beyan etmekte, verginin alıcıya intikal ettirildiği dönemde ise daha önce beyan edilmiş olan bu tutar, katma değer vergisi beyan edilmiş olan bu tutar, katma değer vergisi beyannamesinin 54. satırında indirim konusu yapılmaktadır.

Bu işlemler nedeniyle iade talep edecek olan mükelleflerin beyannameye ekli Bildirimi doldurmaları gerekmektedir. İade hakkı, verginin satıcı tarafından yolcu istisnasında alıcıya, diplomatik istisnada temsilciliklere intikal ettirildiği dönemde doğmaktadır. Mükelleflerin iade taleplerini de bu dönemde yapmaları gerekmektedir.

39 ve 52 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliğlerinde iade ile ilgili Bildirim doldurulurken Bildirimin 81 ve 83. satırlarına işlem bedellerinin, 82 ve 84. satırlarına ise bu işlemler dolayısıyla yüklenilen vergilerin yazılacağı belirtilmiştir,

Konunun yeniden değerlendirilmesi sonunda, Bildirimin 82 ve 84. satırlarına istisna kapsamına giren işlemler nedeniyle yüklenilen vergilerin değil, alıcı veya temsilciliklere intikal ettirilen (iade edilen) vergi tutarının yazılması uygun görülmüştür.

Buna göre, verginin alıcı veya temsilciliklere intikal ettirildiği dönemde Beyannamenin 54. satırında indirim konusu yapılan tutarlar, aynen Bildirimin 82 ve 84. satırına da yazılacak, iade edilecek vergi bu bilgilere göre hesaplanacaktır.

D _ GÜMRÜK BEYANNAMELERİNİN İBRAZİ

İhracat istisnası ile ilgili olarak daha önce yayımlanan Genel Teblięlerdeki açıklamalara göre, istisnadan yararlanmak isteyen mükelleflerin gümrük çıkış beyannamelerinin (1.1.1996 tarihinden itibaren gümrük beyannamesi ismi ile kullanılmaktadır) aslı veya noter onaylı örneğini vergi dairesine ibraz etmeleri gerekmektedir.

Vergi dairesine ibraz edilecek gümrük çıkış beyannamesi örneklerinin Noterler yanında yeminli mali müşavirlerce de tasdik edilebilmesi uygun görülmüştür.

Teblię olunur.